

לפרשת יתרו – תשע"ג

בבואת מעמד הר סיני

יעקב שטרן וחיים רוזנר

ההתגלות על הר סיני היא התגלות חשובה ביותר - היא ההתגלות למתן תורה. מאז שברא הקב"ה את עולמו, בדרך-כלל הנהגתו את העולם היא על דרך ההעלם, 'דרך הטבע'. שתי דרכים יש להנהגה בלתי טבעית בעולם, שבה השי"ת מתגלה מעבר לטבע, מחוץ לכלליו הרגילים. הדרך האחת היא הנס. העולם עצמו מתנהג בדרך בלתי טבעית, ובכך מראה את חדלונו של הטבע. הדוגמא הברורה ביותר לנסים שכאלה היא מכות מצרים. שם נשברו כל חוקי הטבע הידועים, והמטרה המוצהרת היתה 'למען ספר שמי בכל הארץ', כדי שכל העולם יכיר במלכות ה' בעולם.

הדרך השניה להנהגת העולם בהשגחה ישירה ולא עקיפה היא באמצעות דבר ה' אל העולם, על ידי נביאים. מעמד הר סיני הוא מעמד של נבואה; אולם לא כשאר הנבואות נבואת סיני, ששאר הנבואות ניבאות לנביא, והאנשים סביבו אינם יודעים אם נבואה זו אם הזיה, נבואת הר סיני היתה יחדיו לכל העם, ובכך בלתי ניתנת לערעור. הכוזרי (מאמר ראשון, פז) מבסס על התגלות זו את החיוב של כלל ישראל לעצם האמונה בה'.

אם כן, ראינו שהצורה של ההתגלות בסיני היתה כל כך ייחודית. מה התוכן שהצריך את ההתגלות הנוראה הזו? התוכן המרכזי בהר סיני הוא בוודאי נתינת התורה לעם ישראל. על ידי נתינת התורה, נוכחותו של הקב"ה בעולם הופכת ליומיומית. כל מצוה שאנו מקיימים, כמו גם כל לימוד שאנו לומדים, הם תגובה להתגלות הא-לוהית בהר סיני. לפיכך, קיומנו אנו את המצוות ולימוד התורה הם הם בבואת מעמד הר סיני, אשר אנו זוכים לראות בבירור עד היום. אם כן, זו התחושה שאופפת אותנו בחיי התורה ומצוותיה: כל מצוה וכל לימוד הם חלק ממחויבותנו שחוייבנו במעמד הר סיני. כולן מחברות אותנו להתגלות הגדולה בסיני, וכך כולנו זוכים להתגלות שכינה אף בימינו, ללא נס וללא נבואה, אלא רק מכוח נבואת משה שאמת היא.

גדול ומרומם, נורא נשגב ומקודש הוא מעמד הר סיני. במעמד זה התחייבנו כעם לשמור את מצוות ה', ומהר זה אנו עדיין לומדים את הדרך להשכין שכינה בעולם חומרי זה שנברא בששת ימי בראשית.